

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm
2021-06-24

Vår referens
Anna Libietis

Dnr
U2021/01877

Yttrande över promemorian Försöksverksamhet med yrkesinriktningar på högskoleförberedande program, U2021/01877

Företagarna har valt att yttra sig över rubricerad promemoria och anför följande.

Företagarnas inställning

Sedan 1990 har 4 av 5 nya jobb skapats i små och medelstora företag. Sammantaget arbetar ca 1,9 miljoner personer i företag med högst 49 anställda, vilket gör de små företagen till de enskilt största arbetsgivarna i Sverige. En förutsättning för att småföretagen ska kunna fortsätta anställa och bidra till vårt gemensamma välbefinnande är att de hittar rätt kompetens.

Svårigheten att hitta lämplig arbetskraft är företagets största tillväxthinder¹ och inom många branscher väntas bristen bli alltmer alarmerande i framtiden.² Enligt Företagarnas kartläggning är arbetskraft med yrkesutbildning från gymnasieskola och eftergymnasial nivå allra mest efterfrågad.³ Knappt var tredje elev på gymnasieskolan går idag en yrkesutbildning samtidigt som yrkesutbildningarna är kraftigt underdimensionerade i förhållande till behovet.⁴ Därför är det av yttersta vikt att komma till rätta med bristande kvalitet, lågt söktryck och snedvridet utbud på befintliga utbildningar.

Gymnasial utbildning bör utvecklas i nära samverkan med företagen för att säkerställa att kunskapen som lärs ut är relevant och att eleverna får förståelse för vilka förväntningar företagen har. Företagarna anser att arbetsmarknadskopplingen bör stärkas och löpa som en röd tråd genom gymnasieskolan, varför det bör ställas krav på att skolhuvudmän ska ta fram handlingsplaner för samverkan med det omgivande samhället. För att inte riskera att bli hyllvärmare, bör handlingsplanen följas upp som en del i det systematiska kvalitetsarbetet. För att säkerställa likvärdighet och minimera den administrativa bördan för såväl huvudmän som skollära och lärare bör Skolverket uppdras att, i samråd med relevanta organisationer, ta fram mallar och checklistor som stöd för planering och genomförande samt sprida lärande exempel. Huvudmännens planering respektive genomförande av aktiviteter bör ske i samverkan med befintliga organisationer med upparbetade arbetssätt och goda kontakter med arbetslivet.

Det är därtill angeläget att pröva nya vägar för att möta företagets stora behov av yrkeskompetens. Som utredningen framhåller går 40 procent av eleverna på de högskoleförberedande programmen inte vidare till högre studier, utan direkt ut i arbetslivet. För att dessa elevers kompetens bättre ska matcha företagets behov tillstyrker Företagarna utredningens förslag om försöksverksamhet med yrkesinriktningar på högskoleförberedande program samt förslaget om en försöksverksamhet med yrkeskurser med handelsinriktning på ekonomiprogrammet.

¹ <https://www.foretagarna.se/contentassets/4e37717257e24616a119b9a56391a03b/smaforetagen-och-jobben-final.pdf>

² https://www.scb.se/contentassets/3fbf2376d5aa43d6a8c52b7911bd3f59/uf0515_2020i35_br_am85br2101.pdf

³ <https://www.foretagarna.se/contentassets/a8bcb31d16cc4bc99084b9115b6a56e/det-ar-attityden-dumbom-riks-nov-2016.pdf>

⁴ <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2017/Minskat-intresse-for-gymnasiets-yrkesprogram/>

företagarna

Företagarna tillstyrker att det i förslaget ställs krav på att det ska finnas lokala programråd för samverkan mellan skola och arbetsliv för de utbildningar som ingår i försöksverksamheten. Särskilt vill vi betona vikten av att de små företagen finns representerade i programråden.

Fredrik Östbom
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Anna Libietis
Utredare
Företagarna

Företagarna

Besöksadress: Rådmansgatan 40 | Postadress: 106 67 Stockholm
www.foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08-406 17 00